

[Hartling.]

lærerne heri fandt så mange af deres ønsker opfyldt, at de ville gå ind for dem, og selv om vi dermed måtte bøje af fra nogle af vore ønsker, fandt vi det rigtigt at gøre det. Vi havde den opfattelse, at ministeren og lærerne havde fundet hinanden i de paragrafændringer, som derefter blev sendt til udvalget. Det syntes også at blive klart bekræftet i de referater, der kom fra skoleinspektørernes møde.

Det måtte derfor vække ikke liden forundring, at Lærerforeningens hovedstyrelse i søndags udsendte en resolution, hvori det hedder, at Danmarks Lærerforening på tre punkter ikke har fået sine betingelser opfyldt, og det hed i udtalelser til pressen, at nu var forliget med undervisningsministeren sprængt. Mon jeg siger for meget, når jeg siger, at det vakte overraskelse i alle kredse? Den blev måske ikke mindre, da der dagen efter fremsattes udtalelser af både formanden og et hovedbestyrelsesmedlem, hvoraf det fremgår, at de ikke betragter forliget som sprængt. Jeg skal ikke forske i, om lærernes forhandlere har været for lidt behændige, om den højtærede undervisningsminister har været lidt for behændig, eller det har været omvendt, for det må blive en sag mellem ministeren og Danmarks Lærerforening.

Da jeg som venstres ordfører blev kaldt til møde i undervisningsministeriet den 15. april, måtte jeg få den opfattelse — og jeg tror, de øvrige ordførere deler den — at de ændringsforslag, som blev forelagt ved den lejlighed, dækkede en opnået enighed. Jeg lovede på det møde at forelægge disse nye paragraffer for mit parti, men jeg drømte naturligvis ikke om at rette i dem. Det var altså ikke os, der indgik forlig; derimod tog vi stilling til det forlig, som vi forstod var blevet bragt i stand. Hvis vi har taget stilling til noget, som ikke eksisterer, eller som skal forstås helt anderledes, må vi naturligvis tage sagen op på ny. Dette er en andenbehandling, men det er også kun en andenbehandling, og denne sag er så afgørende, at den ikke kan finde sin løsning på grundlag af misforståelser.

Lad mig sige det ganske jævnt: der er i disse lovforslag så mange lighedspunkter med de tanker, som bar venstres forslag, at vi naturligvis måtte gå ind i et positivt

medarbejde under vinterens drøftelser i skoleudvalget; det har vi gjort efter bedste evne. Imidlertid er der så stor usikkerhed hos mange og så delte meninger om disse ting, at man med betænkelighed måtte spørge, om tiden var moden til at gennemføre lovforslagene. Disse betænkeligheder blev væsentligt mindre, da Danmarks Lærerforening kunne tiltræde skolelovsforslagene. Hvis det nu virkelig er sådan, at Danmarks lærere ud over landet, repræsenteret gennem deres forening, alligevel ikke kan tiltræde dem, foregår den videre politiske forhandling på et nyt grundlag. Den minister, som har fremsat disse lovforslag og har stillet de ændringsforslag, som her behandles, må skaffe os klarhed på dette punkt. Hvis det ikke lykkes, er mit parti dog rede til sagligt at forhandle videre om de nye skolelove, men så kan det jo ikke blive på grundlag af netop disse ændringsforslag; de har fået deres form, fordi vi forstod, at det var det, lærerne var enedes med ministeren om; ellers havde de fået en anden form.

Venstres medlemmer i udvalget har skrevet under på flertalsbetænkningen. Vi stemmer derfor for den i dag; men vi siger ganske klart, at denne afstemning selvfølgelig kun kan være bindende for os, hvis det grundlag, hvorpå vor underskrift er givet, er til stede. Vi har forstået forliget som en realitet, og vi går ud fra, at det stadig er det; men hvis det viser sig ikke at være tilfældet, har vi hermed taget forbehold over for både lovforslagene og deres enkeltheder.

Der er endnu nogle punkter, jeg kort vil omtale.

Ved ændringsforslag nr. 18 til § 20 gives der mulighed for ansættelse som lærere også af folk, der ikke har gennemgået den sædvanlige læreruddannelse; det drejer sig om lærere fra Den frie Lærerskole i Ollerup. Det har hidtil været således, at disse lærere — og i og for sig også andre — kunne ansættes efter ansøgning om dispensation. Nu foreslås en mere ordnet og fastere fremgangsmåde, idet forudsætningen for ansættelse nu skal være, at man har gennemgået en lige så lang uddannelse som den sædvanlige seminariuddannelse, og at man består en prøve. Det er ikke noget stort spørgsmål. I henhold til den hidtidige dispensations-